

Një mesazh për çdo të ri

Nga Imami Shehid Abdullah Azami
(Allahu e pastë mëshiruar)

"... nëse je shumë koprrac me Allahun që t'ia japësh Atij një pjesë të kohës tënde gjatë viteve të hershme (të rinis), kohët e ardhshme (të pleqërisë) do të vërtetojnë se do të jesh edhe më koprrac..."

Falënderimi¹ i takon All-llahut. Atë e falënderojmë dhe prej Tij falje dhe ndihmë kërkojmë. Kërkojmë mbrojtje nga All-llahu prej të këqijave të vetvetes dhe të veprave tona. Kë e udhëzon All-llahu s'ka kush e lajthit dhe kë e largon nga rruga e vërtetë, s'ka kush e udhëzon. Dëshmoj se s'ka hyjni tjetër përveç All-llahut , i Cili është Një dhe dëshmoj se Muhammedi është rob dhe i dërguar i Tij.

{"O ju që keni besuar, keni frikë All-llahun me një frikë të denjë dhe mos vdisni, pos duke qenë muslimanë!"}²

{"O ju njerëz! Keni frikë Zotin tuaj që ju ka krijuar prej një veteje dhe nga ajo krijoi palën e saj, e prej atyre dyve u shtuan shumë burra e gra. Dhe keni frikë All-llahun që me emrin e Tij përbetoheni, ruajeni farefisën, se All-llahu është Mbikëqyrës mbi ju."}³

{"O ju besimtarë, keni frikë All-llahun dhe thuani fjalë të drejta. Ai (All-llahu) ju mundëson të bëni vepra të mira, jua shlyen mëkatet e juaja, e kush respekton All-llahun dhe të Dërguarin e Tij, ka shpëtuar me një shpëtim të madh."}⁴

---

¹ Ky libër është përkthyer prej koleksionit të ligjëratave të transkriptuara të Shejh Abdullah Azamit të quajtura et-Terrbijeh el-Xhihadije uel-Bina" (4/141-145). Të gjitha fusnotat janë shtuar prej përkthyesit.

² Ali Imran:102

³ En-Nisa:1

⁴ El-Ahzab:70:71

Thënia më e vërtetë është thënia e All-llahut, kurse udhëzimi më i mirë - udhëzimi i Muhammedit sal-lall-llahu 'alejhi ve sel-lem. Veprat më të këqija janë ato të shpikurat, çdo shpikje është bid'at dhe çdo bid'at është lajthitje, e çdo lajthitje çon në zjarr...

Më pastaj:⁵

Libri el-Feuaid është njëri prej librave më të mirë të Ibn el-Kajimit. Është shkruar si të ishte një njeri në moshën 80 vjeçare, i cili është ulur dhe fletë për përjetimet e tij. Dhe ato janë siç i titullon ai, el-Feuaid (pikat e dobishme). Çdo gjë që ka shkruar Ibn el-Kajimi është prej më të mirave që është shkruar për islam. Në të vërtetë, Ibn el-Kajimi është fryt i vjelur që e ka filizin prej Ibn Tejmijes. Ibn Tejmija është i dalluar për gjerësinë e të kuptuarit dhe diturisë, dhe ai e ka kaluar një kohë të gjatë të jetës së tij si muxhahid ndërmjet një beteje dhe një tjetër. Një herë ai e udhëhiqte një beteje vetë, kur sundimtarët e Shamit qëndroni mbrapa nga konfrontimi i tatarëve, dhe thanë: "Ne nuk kemi mundësi që ti konfrontojmë ata." Kështu që, Ibn Tejmija tha: "Ne do ti konfrontojmë ata," dhe Allahu ju dha atyre fitore.

Unë them: Ibn Tejmija e mbjelli një gjeni, fryt të pjekur, dhe ai fryt ishte Ibn el-Kajimi. Ibn el-Kajimi është i dalluar me thellësinë e shpirtit të tij, dhe me adhurim të vazhdueshëm. Me një rast, ai kaloi nëpër Meke, dhe njerëzit e Mekës u mahnitën me sasinë e adhurimit që ai e bëri, dhe preokupimi i tij i vazhdueshëm me përkujtimin e Allahut.⁶

Prej librave të cilave ai i shkroi është el-Feuaid, dhe ai njashtu ka shkruar libra që kanë të bëjnë me terrbijeh (edukim), siç është Medarrixh es-Salikin Sherh Menazil es-Sa`irin ela Rabb el-Alemin, dhe librin I`lam el-Muvaki`in en Rabb el-Alemin – dhe është një libër i cili i përfshin temat e Fikhit dhe Usulit – gjithashtu edhe libri Zade l-Me`ad fi Sirat Hajr el-Ibad, në lidhje me namazin, agjërimin, haxhin, betejat praktikën mjekësore të tij (Pejgamberit salallahu alejhi ue selem), etj.,

---

⁵ Kjo hyrje e hytbes el-haxheh është përfshirë prej përkthyesit, dhe nuk është pjesë e tekstit origjinal.

⁶ Për informata të biografisë të Ibn el-Kajimit, shikoj këto të cilat pasojnë: Abxhed el-Ulum nga Sidik hasan Kanë (3/138), el-Bidajeh uen-Nihajeh nga Ibn Kethiri (14/234), el-Bedr et-Tali nga esh-Sheukani (2/143), ed-Durar el-Kamineh nga Ibn Haxheri (4/21-23), Tabaka tel-Hanabilah nga Ibn Rexhebi (2/447), Shedharat edh-

Dheheb nga Ibn Imad (6/168), Tabakat el-Mufesirin nga ed-Davudi (2/93), njashtu Ibn el-Kajim el-Xheuzijah: Hejatehu ue Etherehu nga Eba Zejd.

---

gjithashtu edhe libri er-Ruh dhe Bedai el-Feuaid dhe el-Xheuab el-Kafi fi es-Sualen ed-Daua esh-Shafi.⁷

Sidoqoftë, në librin e tij el-Feuaid,⁸ ai tha:

“Ka dhjet gjëra të padobishme që s’ka mundësi të përfitohet prej tyre:

- Dituria e cila nuk zbatohet
- Një vepër e cila është e zbrazët prej sinqeritetit, dhe nuk është e bazuar në shembull të drejtë
- Pasuria e cila deponohet, ku pronari as që kënaqet me të gjatë jetës e as që arrin ndonjë shpërblim për të në botën tjetër
- Zemra e cila është e zbrazët prej dashurisë dhe mallëngjimit për Allahun, dhe që të kërkoj afërsi tek Ai
- Trupi i cili nuk i bindet dhe nuk i shërben Allahut
- Ta duash Allahun pa e kërkuar kënaqësinë e Tij
- Koha e cila shfrytëzohet jo për të shlyer mëkatet apo për të shfrytëzuar raste për të bërë vepra të devotshme të cilat do të afrojnë tek Allahu
- Mendja e cila mendon për gjëra të cilat nuk sjellin dobi
- T`u shërbesh atyre të cilët as që të afrojnë tek Allahu apo as që të sjellin dobi në këtë jetë
- Të shpresosh dhe ti frikësh atij i cili është nën autoritet të Allahut, dhe ku balli i tij është në Dorë të Tij, i cili nuk ka mundësi ti sjellë ndonjë dobi, dëm, jetë, vdekje, apo ringjallje vetës së tij.

Sidoqoftë, gjëja më e madhe prej tyre është humbja e zemrës, dhe humbja e kohës. Humbja e zemrës bëhet duke i dhënë përparësi jetës së kësaj bote ndaj botës tjetër, dhe humbja e kohës bëhet duke pas shpresa të vazhdueshme. E tërë e keqja është në pasimin e epshit tuaj dhe të kesh shpresa të vazhdueshme, ndërsa e tërë e mira gjendet në pasimin e rrugës së drejtë dhe ta përgatitesh vetën tënde për ta takuar Allahun, dhe Allahu është burim i Ndihmës.”

Këtu, i përmbledhim të gjitha të këqijat në këto dy çështje: humbjen e zemrës, dhe humbjen e kohës. Humbja e zemrës bëhet duke i dhënë përparësi jetës së kësaj bote ndaj botës tjetër, dhe humbja e kohës bëhet duke pasur shpresa të vazhdueshme, dhe shpresat e

vazhdueshme dhe pasimi i epshit tuaj janë shfaqjet më të larta të së keqes.

---

⁷ Në realitet, Ibn Kajimi ka rreth tridhjetë punime të njohura që ende sot printohen dhe lexohen.

⁸ f. 161-162

Udhëzimet vijuese dhe përgatitja për ta takuar Allahun janë bazat e tërë asaj e cila është e mirë:

{ E për sa i përket atij që ka tepruar. Dhe i dha përparësi jetës së kësaj bote, xhehenemi do të jetë vendi i tij. E kush iu frikësua paraqitjes para Zotit të vet dhe ndaloi vetën prej epsheve, xheneti është vendi i tij.}⁹

Të preferuarit e jetës së kësaj bote ndaj botës tjetër i korrupton zemrat, dhe ai që frikësohet do të përgatitet me përgatitje se nuk do ta humbë kohën e tij. Këto janë dy manifestimet e korigjimit: të frikësohesh për qëndrimin para Zotit, që rezulton në përgatitje për takimin me Te, dhe që mos ta humbasësh kohën. Kjo i sjell jetë zemrës, pasi që zemrave ju jepet jetë duke iu shmangur epsheve dhe duke e pasuar udhëzimin.

{ "Ne të kemi bërë sundimtar në tokë, e ti pra gjyko me drejtësi mes njerëzve, e mos shko pas dëshirave se ato të shmangin prej rrugës së All-llahut.}¹⁰

Epshtet janë rrënja e shtypjes, dhe janë rrënjët e shkapërderdhjes, dhe ato janë rrënjët e mëkateve të paturpshme, dhe janë rrënjët e të gjitha të ligave, për arsye se ai i cili i pason epshtet e tija thelbësisht e ka shtyrë anash udhëzimin. Pra puna jonë është siç thotë Allahu:

{ Ti ec pas asaj që të shpallet dhe bëhu i durueshëm derisa All-llahu të gjykojë. Ai është më i miri i gjykatësve! }¹¹

---

⁹ en-Naziat; 37-41

¹⁰ Sad;26

¹¹ Junus; 109

Të pasuarit e epsheve është prej ngutjes, dhe durimi është që shkon kundër epsheve. Ai i cili e frenon gjuhën e tij e mban gjuhën e tij të durueshme nga të sulmuarit e gjërave private të njerëzve. Ai i cili e frenon shikimin e mban shikimin e tij të durueshëm nga tërheqja për të shikuar. Ai i cili bënë durim ndaj zinas po e frenon animin i cili po e shtyn atë që ta bëjë një akt të turpshëm. Ai i cili e prish agjërimin në Ramazan është duke e pasuar epshin e barkut të tij, dhe durimi është që ti bëjë rezistencë këtij epshi. Ai i cili qëndron i paluhatshëm në mesin e betejës është duke i bërë rezistencë epshit që të mos ik me jetën e tij. Ai i cili qëndron i durueshëm në burgjet e tiranëve do të përballohet me epshin e dynjasë e cila është e hapur jashtë qelisë së tij të burgut. Ai i cili është i durueshëm në varfrin e tij është duke i bërë rezistencë epshit i cili po i pëshpërit atij që të marr pasurin e cila është haram për të, apo të punoj një punë që është e ndaluar për të, në mënyrë që të marr para në çfarëdo mënyre. Për shkak të kësaj, bazat e të gjitha të ligave – siç thamë – shpresa e vazhdueshme e cila rezulton në humbjen e kohës tënde, ndërsa ti nuk e din se kur do të jetë radha jote (për vdekje), dhe kur thirrësi i Zotit të Botëve do të thotë: Eja, është koha për të shkuar tek Allahu, më i Fuqishmi dhe më i Madhërishmi.

I Dërguari i Allahut (salallahu alejhi ue selem):

“Shfrytëzoi pesë gjëra para pesë gjërave tjera: rinin tënde para pleqërisë tënde, shëndetin tënd para se të sëmuresh, pasurin tënde para varfërisë, kohën tënde të lirë para se të jeni i zënë, dhe jetën tënde para vdekjes tënde.”¹²

Shfrytëzo rinin tënde, sepse ti sot ke mundësi të agjërosh nafile, dhe nesër kur ti afrosh viteve të pleqërisë, dhe kur do të kesh nevojë ti mbash gjallë dhe ti ushqesh eshtrat dhe mishin tënd, ti nuk do të kesh mundësi atëherë ti bësh ballë dhimbjeve të agjërimin. Mu tani, ti je një i ri i cili mund të ngrihesh në mes të natës dhe të qëndrosh në ruku dhe sexhde që do t'ia prezantosh Zotit të Botëve të dëshmojnë për ty, ose që një ditë ty të bëjnë shoqëri në vetmin e varrit. Sot je në vitet e hershme të jetës tuaj, vitet e rinis tuaj. O vëllezër, koha e rinis, është koha e përpjekjeve. Është koha në të cilën mendohet që ti duhet ta japësh përpjekjen tënde dhe të sakrifikosh! Është koha në të cilën nuk je lidhur me shumë përgjegjësi, pasi që je vetë, apo ke vetëm një grua dhe një fëmijë. Nesër, kur vitet të kalojnë, dhe përgjegjësit të grumbullohen, dhe problemet e botës të kapin, dhe ti do të kesh dëshirë

---

¹² transmetuar nga Abdullah bin Abasi në mustedrek të el-Hakimit (7927), dhe e deklaroj të jetë sahih sipas kushteve të el-Buhariut dhe Muslimit, dhe edh-Dhehebiu u pajtua me të, sikurse që bëri el-Albani (shiko shqyrtimet e tija Iktida el-Ilm el-Amel; #170)

ti zgjedhësh problemet e familjes tuaj, të fëmijëve, dhe të afërmve – kjo do ta merr një pjesë të madhe të jetës tënde.

Ti tani gjendesh në fazën e rinis tënde, një fazë e përpjekjes dhe sakrifikimit. Unë jam i habitur kur shohë ndonjë të ri i cili frikësohet! Për çka ka për tu frikësuar? Dhe nëse ai frikësohet në këtë moshë, si do të jetë me të nesër? Kjo fazë është periudha kryesore e jetës së tij. Rinia është e gatshme që ta dhuroj shpirtin e saj për hir të Allahut, më të Fuqishmit dhe të Madhërueshmit. Për këtë kur ti shikojmë njerëzit e parë që i kanë dhënë fitore fes së Allahut, ne do ta gjejmë se të gjithë ata kanë qenë të rinj. Në realitet shumica e tyre – tri e katërta, apo katër e pesta e tyre – kishte më pak se njëzet vjet, për arsye se kjo është periudha e përpjekjes dhe sakrifikimit.

Në Sahihejn,¹³ transmeton Abd er-Rahman bin Auf:

“Isha duke qëndruar në radhë në ditën e Bedrit. Pra, një djalë i ri mu afrua – ai ishte në vitet e pubertetit, apo vetëm sa i kishte kaluar vitet e pubertetit – dhe tha: “O axhë! Ku është Ebu Xhehli?” Pra, unë i thash: “Çka dëshiron prej tij?” Ai (Abd er-Rahman bin Auf) ishte i habitur: ky djalosh po pyet për Ebu Xhehlin, kalorësin, komandantin e xhahiljetit. Djaloshi iu përgjigj: “Kam dëgjuar se ai e fyen të Dërguarin e Allahut (salallahu alejhi ue selem). Pra, pasha Allahun, nëse e shohë atë, hija ime nuk do ta lëshon hijen e tij derisa ta mbyti atë, apo ai të më mbyt mua.”

Pastaj, një djalosh tjetër mu afrua, i cili ishte në vite të njëjta me djaloshin e mëparshëm. Ai më tha: “O axhë! Ku është Ebu Xhehli?” Pra, unë i thash: “Çka dëshiron prej tij?” Ai (Abd er-Rahman bin Auf) ishte i habitur: ky djalosh po pyet për Ebu Xhehlin, kalorësin, komandantin e xhahiljetit. Djaloshi iu përgjigj: “Kam dëgjuar se ai e fyen të Dërguarin e Allahut (salallahu alejhi ue selem). Pra, pasha Allahun, nëse e shohë atë, hija ime nuk do ta lëshon hijen e tij derisa ta mbyti atë, apo ai të më mbyt mua.”

Pas pak, e vërejta Ebu Xhehlin prej së largu. Pra, thash: "Ky është shoku juaj (d.m.th. njeriun të cilin e kërkoni), dhe kisha dëshiruar që të jem ndërmjet brinjëve të këtyre të rinjve – d.m.th. dëshiroja që të kisha qenë në gjoksin e këtyre të rinjve, dhe zemra ime të jetë sikurse zemra e këtyre të rinjve: e përkushtuar dhe energjike, dhe duke shikuar përpara kah vdekja. Pra, ata u nisën vrullshëm kah ai. Pas pak, u kthyen, duke thënë: "O i Dërguari i Allahut! Ne e mbytem atë!" I Dërguari i Allahut (salallahu alejhi ue selem)

---

¹³ el-Buhariu (3988), Muslimi (1752), el-Hakim (3/425), et-Tebariu, në Tarik (2/454) e tij, dhe el-Bejhakiju, në Delail en-Nubuvah (3/83)

Pyeti: "Cili prej juve e mbyti atë?" Muadh bin Amr bin el-Xhamu¹⁴ tha: "Unë e bëra," dhe Muadh bin Afra¹⁵ tha: "Unë e bëra." Ai (salallahu alejhi ue selem) pastaj i pyeti ata: "A i keni fshirë shpatat tuaja?" Ata thanë: "Jo." Ai (salallahu alejhi ue selem) tha: "Mi tregoni ato mua." Pra, ai (salallahu alejhi ue selem) gjeti gjak në të dy shpatat, dhe ju tha atyre: "Ju të dytë e mbytët atë."¹⁶

Abdullah bin Masudi pastaj e kërkoi në mesin e kufomave, dhe e gjeti Ebu Xhehlin duke marr frymën e fundit, dhe u ul në gjoksin e tij. Ebu Xhehli i hapi sytë që ta shoh Ibn Masudin në gjoksin e tij, dhe në formë nen vlerësuese, tha: "A nuk ishe ti njëri prej barinjve në Meke?" Ibn Masudi tha: "Me të vërtetë isha, o armik i Allahut." Ebu Xhehli pastaj tha: "Ti e ke vënë vetën në pozitë të vështir, ti barinj i deveve. Ti po qëndron ulur në gjoksin tim? Askush nuk është ulur në një gjë aq të ndershme." Ibn Masudi pastaj tha: "Dita e kujt është sot? Kush është fitimtari? Allahu dhe i Dërguari i Tij (salallahu alejhi ue selem)."¹⁷ Natyrisht, se ka edhe transmetime tjera, vërtetësia e të cilave nuk mund të konfirmohet, se ai tha: "Informo Muhamedin (salallahu alejhi ue selem) se unë do të qëndroj armiku i tij deri në frymëmarrjen e fundit." Ka edhe transmetime tjera se kur Abdullah bin Masudi ishte në Meke, Ebu Xhehli e kishte goditur, dhe ia kishte lënduar veshin e tij. Pra, kur Abdullah bin Masudi ishte ulur në gjoksin e Ebu Xhehlit, ai ia këputi kokën atij. Është transmetuar se ai pastaj e kishte bërë një vrimë në veshin e Ebu Xhehlit, dhe e kishte lidhë një litar përmes saj, dhe e tërhiqte kokën e tij përmes këtij litari. Si duket koka e Ebu Xhehlit ka qenë shumë e madhe, dhe se Ibn Masudi ishte i dobët, një person i dobët. Pra, kur i Dërguari i Allahut (salallahu alejhi ue selem) e pa kokën e prerë të Ebu Xhehlit, ai ra në sexhde në shenjë falënderimi ndaj Allahut, dhe tha: "Pasha Atë që pran Tij nuk meriton të adhurohet askush, se ka Faraon për çdo Umet,

---

¹⁴ Ai është Muadh bin Amr bin el-Xhamu el-Ansari el-Hazrexhi es-Selami. Ai ka marr pjesë gjatë Bejat el-Akabah, njashtu edhe në Bedr. Ai ka vdekur në kohën e sundimit të Uthmanit. (shiko el-Isabah fi Temjiz es-Sahabah të Ibn Haxherit; 3/429)

¹⁵ Abd er-Rahman bin Auf tha se Muadh bin Afras nuk i është dhënë plaçka e Ebu Xhehlit, se ai vetë është mbytur më vonë gjatë asaj dite. (shiko Mishkat el-masabih; 2/352)

¹⁶ Transmeton Muadh bin Amr bin el-Xhamu: "Në ditën e Bedrit, shënjestër timen e bëra Ebu Xhehlin. Pra kur ai përfundimisht ishte në fushëpamjen time, shkova tek ai dhe e godita, duke e prerë nëpër mesin e kofshës së tij. Rastësisht biri i tij Ikrimah ma preu kraharorin tim me shpatën e tij, duke ma lënë krahun i cili qëndronte varur në trupin tim përmes një cope të lëkurës. Kjo më pengoj që të luftoj për pjesën e mbetur të ditës, pasi që më duhej që ta tërheq pas meje krahun tim! Përfundimisht, kur s'munda ta duroja më, e vendosa shputën time në krahun tim dhe e tërhoqa trupin tim mbrapa derisa u shkëput krahu im." (shiko Sijar Alem en-Nubala të edh-Dhehebijut; 1/250-251)

¹⁷ Transmetuar prej Enesit, dhe e transmetuar prej el-Buhariut (3963), Muslimit (1800), Abu Daudit (2709), Ahmedit (3/115, 129, 236), dhe el-Bejhakijut, në ed-dalail (3/86-87)

dhe ky është Faraoni i këtij Umeti." ¹⁸ Ky transmetim është në Sahihejn, dhe njashtu është thënë se i Dërguari i Allahut (salallahu alejhi ue selem), pasi që ai e pa litarin të lidhur përmes vrimës së veshit të Ebu Xhehlit, iu kujtua dita kur i është lënduar veshi Ibn Masudit në Meke, dhe i tha Ibn Masudit: "Veshi për vesh, dhe koka është shtesë."¹⁹

Unë them: Ky është Ebu Xhehli, ku njerëzit janë çliruar nga ekzistimi i tij prej dy djelmoshave në vitet e hershme të jetës së tyre. Ata ishin rreth moshës 17 vjeçare, sikurse të kishin qenë në shkollë të mesme! Çdonjëri prej tyre u përballua dhe e mbyti kalorësin elitë të Kurejshve, Ebu Xhehlin, duke i dhënë të Dërguarit të Allahut (salallahu alejhi ue selem) lajmin e gëzueshëm që përfundimisht i është hequr qafe ai. Dhe nëse i shikoni betejat e Bedrit, të Hendekut, Mutas, etj, ti nuk ke për të gjetur përveç se të rinj.

Në dy Luftërat Botërore, Britania dhe shtetet e tjera të fuqishme e kanë pas zakon që të mbështeten në rinin të cilët ishin të moshës 17, 18, dhe 20 vjeçare për ti kryer operacionet më të rrezikshme, për arsye se ata ishin të gatshëm të bënin çdo gjë, dhe ata nuk qëndrojnë gjatë për të menduar për ndonjë gjë. Kinezët i ushtronin luftëtarët vetëvrasës të tyre, dhe i këshillonin ata që të mbështetën në njerëz të

asaj moshe për ti kryer operacionet e tyre, duke thënë: "Operacionet të cilat kërkojnë që ta vesh vetën në rreziqe të mëdha nuk duhet të kryhen prej atyre që janë të moshuar, se ka mundësi që ata ta vonojnë tërë operacionin, për arsye se ata do të ndalen dhe do të mendojnë për vetën e tyre: Ç'far do të jetë rezultati? Ç'far dobie ka në këtë?" Pra, një filozofi dhe një të menduar i tillë do ti pengoj ata prej përpjekjes dhe sakrifikimit të tyre, dhe lëvizjeve dhe thirrjeve nuk ju jepet fitore në periudhat e hershme prej atyre të cilët qëndrojnë dhe mendojnë gjatë. Përkundrazi, por ju jepet fitore prej njerëzve me emocione dhe zemra.²⁰ Pra, vapa e emocioneve dhe nxitjeve të zemrave është ajo çka jep si rezultat sakrifikimin. Sa për të ashtuquajturin të menduar me mend, kjo është çka i thuhet personit: Mos u përpjek dhe mos sakrifik. Mendja në përgjithësi është e ftohtë dhe stagnuese (e fjetur), dhe nuk anon kah sakrifikimi. Anon kah

---

¹⁸ Transmetuar prej el-Hajthemi, në Mexhma ez-Zauaid (6/79), dhe ai ka thënë se: "Është transmetuar prej et-Tabaranit, dhe burrat e tij janë Sahih, me përjashtim të Muhamed bin Uehb bin Abi Kerimah, dhe ai është i besueshëm." Pra, është hasen, dhe Allahu e din më së miri. Gjithashtu është transmetuar prej et-Tabaranit (8468-8476), dhe el-Bejhakui, në ed-Dalail (2/261-262), dhe el-Buhariu (3961) dhe Ebu Daudi (2772) të dyja të transmetuar në një version më të shkurt prej këtij.

¹⁹ Për tërë ngjarjen e mbytjes të Ebu Xhehl, shiko Fet`h el-ari (7/342-354), dhe Sherh Sahih Muslim (12/159-160).

²⁰ Kjo është e vërtet në rast se vepra në pyetje është treguar e saktë sipas Sheriatit, e jo ai i cili i përdor ndjenjat dhe përkushtimin si fazë për veprat që janë në kundërshtim të Sheriatit.

zhytja në mendime. Pra, nëse njërit i thonë ndjenjat e tij: Përpiku. Allahu do ta kompensoj ty, mendja pastaj i thotë: Mos e zvogëlo pasurin tënde. Nëse ndjenja thotë: Sakrifik vetën tënde, mendja i thotë atij: Nëse mbetesh, ti do të jesh një dobi e madhe për islamin, dhe kështu me radhë.

Për shkak të kësaj, ti ke për të gjetur se me mendimtarët dhe filozofët, fjalët e tyre janë në qiell, ndërsa jetët e tyre të vërteta janë të palëvizshme në fund të kodrës. Është një dallimi i madh ndërmjet asaj që ata bëjnë thirrje dhe realitetin në të cilin ata jetojnë. Pra, ne duhet kushtuar një kujdes të veçantë ndaj viteve të rinis tuaj. Enes bin Maliku ka thënë: "I Dërguari i Allahut (salallahu alejhi ue selem) erdhi në Medine me shokët e tij, dhe nuk kishte asnjë njeri me flokë të thinjura me përjashtim të Eba Bekrit, që e kishte ngjyrosur mjekrën e tij me ken dhe me shafran."²¹ Asnjë person nuk kishte flok të thinjura

në kokën e tyre me përjashtim të Eba Bekrit, dhe Eba Bekri kishte 51 vjet në atë kohë, dhe Omeri kishte 41, dhe kjo ishte 13 vite pas Pejgamberllëkut. Sa për atë, atëherë kur ishte dërguar i Dërguari i Allahut (salallahu alejhi ue selem) së pari dhe njerëzit i besuan atij, Eba Bekri ishte 38 vjeçar, dhe të gjithë ata që e kishin pranuar islamin ishin ndërmjet 15 dhe 25 vjet, si shtesë atyre që ishin fëmijë.

Allahu – i Fuqishëm dhe i Madhërishëm – të rinjtë do ti pyet me një pyetje të veçantë Ditën e Ringjalljes: **“Këmbët e robit nuk do të lëvizin prej vendit të tyre derisa të pyetet për katër gjëra: Për jetën e tij dhe çka ka bërë me të, për rinin e tij dhe ku e ka harxhuar atë, dhe si ka vepruar me diturin e tij, dhe për të ardhurat e jetës së tij – prej ku i ka fituar dhe ku i ka harxhuar.”**²²

Allahu – i Fuqishëm dhe i Madhërishëm – do ta pyet për jetën e tij. Pastaj do ta pyet me pyetjen e dytë, që ka të bëjë me rinin e tij, edhe përkundër faktit se periudha e rinis është vetë pjesë e jetës për të cilën vetëm se është pyetur! Pa marr parasysh, Allahu e ka dalluar fazën e rinis për tu marr në pyetje:

---

²¹ el-Buhariu (3919 & 3920); shiko Fet`h el-Bari (7/302-303)

²² et-Tirmidhiu (2417), dhe Albani e ka deklaruar atë sahid në Sahih et-Terrgib uet-Terrhib (1/126) dhe në Silsileh es-Sahihah (946)

{All-llahu është Ai që ju krijoi në një gjendje të dobët, pastaj pas asaj dobësie ju dha fuqi, e pas fuqisë, dobësi e pleqëri. Ai krijon çka të dojë, Ai është më i dijsmi, më i fuqishmi.}²³

Natyrisht, ti je në një moshë ku shejtani do të hyj tek ti përmes rrugës së studimeve, dhe përmes rrugës së shpresave të vazhdueshme. Nëse të thuhet të bësh thirrje tek Allahu i Fuqishmi dhe i Madhëruari – apo të japësh pak kohë për Allahun, shejtani do të hyj tek ti, duke të thënë: Mu tani, ti ende je në shkollë. Nesër, kur ta marrësh diplomën tënde – armën tënde në shoqëri – mund të punosh për Allahun.

Para së gjithash, ti nuk e din se kur do të diplomosh, dhe ti nuk e din se kur ke për të vdekur, dhe ti nuk e din se kur do ta takosh Zotin tënd. Pra ke kujdes nga këto shpresa të vazhdueshme.

Së dyti, nëse je shumë koprrac me Allahun që t'ia japësh Atij një pjesë të kohës tënde në vitet e hershme, kohët e ardhshme do të vërtetojnë se do të jesh edhe më koprrac. Çfarë dallimi është ndërmjet atyre të cilët kanë hyrë në islam në vitet e hershme, dhe ata që mploten dhe hyjnë në islam në moshë të vjetër. Çfarë dallimi! Kjo është për arsye se të edukohesh në islam që nga vitet e rinis është shumë lehtë. Islami bëhet pjesë e jetës tënde nëse je i ri, dhe gjymtyrët, shpirti, dhe jeta shndërrohen në pjesë të islamit. Në realitet, ti shndërrohesh në një pjesë të trupit të islamit, sikurse një pemë e vogël dhe një pemë e madhe; pema e madhe e ka një trung të formuar dhe një lëvore të tharë, ku është vështirë që ta ndryshoj drejtimin e degëve prej asaj ane në të cilën janë të drejtuar ato. Në anën tjetër, pema e vogël, ka mundësi të lëvizë në cilën anë që dëshiron, pasi që ende është e mundshme që ajo të ndryshohet me duart e tua. Për shkak të kësaj, Zoti i Botëve do ta fut nën hije këtë rini e cila është rritur në bindje ndaj Allahut në një ditë kur nuk do të ketë hije tjetër: **"Janë shtat persona që Allahu do ti fut nën hije e Fronit të Tij në një ditë ku nuk do të ketë hije tjetër përveç hijes së Tij...(duke përfshirë) një të ri i cili është rritur në bindshmëri ndaj Allahut."**²⁴

Në të vërtetë, unë kam vërejtur se ata që kanë hyrë në davet në vitet e rinis dallohen shumë nga ata që e kanë bërë atë në vitet e moshuara. Daveti islamik, kur një student hyn në të prej viteve të hershme të shkollës së tij, dhe jeton brenda atij rrethi deri në fund të jetës së tij, një person i tillë bëhet i mbushur me të, dhe ai bëhet pjesë e pandashme e islamit.

---

²³ er-Rum; 54

²⁴ Pjesë e një hadithi të gjatë transmetuar prej el-Buhariut (1423) dhe Muslimit (1031)

Dhe sa për personin e moshuar, me pozitën e tij në shoqëri, me bollëkun e tij, fëmijët, etj. – veçanërisht nëse bota i bie mbi kokën tij – dhe ai vendos të pendohet, ai kërkon të hyjë në islam me kushte. Pra, nëse ka qenë ministër, ai kërkon të jetë i respektuar, dhe që të hyjë në islam kërkon që të jeton në të njëjtën shkallë sikurse që ka jetuar më parë. Pra, është e pamundshme për te që plotësisht të shërohet prej saj. Ai hyn në islam me shumë tradita të xhahiljetit, duke përfshirë edhe dashurinë për këtë botë, dhe dashurinë që të jetë i

lavdëruar. Ai dëshiron që njerëzit ta respektojnë atë. Nuk është lehtë për të që të ulet në mënyrë të duhur dhe ta mësojë këtë fe ashtu siç është shpallur prej Allahut. Si shtesë, ka shumë rrënjë të cilat janë rrënjësor në traditat e xhahiljetit të cilat e kanë rrethuar jetën e tij. Për shembull, ja ku është gruaja e tij e cila tani më është mësuar të vallëzon nëpër festa, dhe kjo është vajza e tij e cila është mësuar që të ecë me djem, dhe ky është i afërmi i tij i cili është mësuar që të dehet në prezencën e tij, dhe kjo është vajza e tij tjetër e cila është mësuar të përshëndetet për dorë me musafirët të cilët arrijnë, duke u ulur para tyre këmbën mbi këmbë, dhe duke pirë qaj dhe kafe me ta. Të gjitha këto duhet ndryshuar. Nëse ai dëshiron të jetojë stil të jetës së vërtet islame, ai do të ndeshet me vështirësi të mëdha duke u përpjekur që ta ndryshoj jetën e përshkruar më sipër që të jetë ajo sipas fesë.

Ky është dallimi prej asaj po të kishte qenë i ri kur të kishte hyrë në davetin islamik, e ka njohur islamin, ka qenë një kohë të gjatë i inkadruar në këtë betejë me anëtarët e familjes së tij, dhe nuk është martuar përveç se me një vajzë të vërtet muslimane, pasi që ai është musliman, dhe kërkon që islami të jetë kushti i tij kryesor për martesë. Dhe sa për atë i cili një kohë të gjatë ka jetuar pa stil islamik të jetës, ai është në kërkim të një vajze të begatshme, vajzën e këtij princi, vajzën e atij ministri, vajzën e këtij të pasuri – kjo është për arsye se ai po martohet thjeshtë që të ngritet në një pozitë në shoqëri në shpin të gruas së tij. Ai dëshiron që të përmendet kur ajo apo familja e saj të përmendet, apo të ketë mundësi të marr pjesë në një ndejë dhe të thotë: Unë tani jam i afërt me këtë ministër, unë tani jam pjesë e kësaj familje. Për shkak të kësaj nëse ai dëshiron që tërë këtë ta shtyj në një anë dhe ti kthehet vendosmërisht islamit, ai do të ndeshet me vështirësi të mëdha. Çka do të bëjë ai me firmën e cila është formuar me kamat? Çka do të bëjë ai me tokën e cilën e ka blerë me huazime të bankës? Çka do të bëjë me shokët e tij të cilët janë të orientuar ka dynjaja dhe të cilët e kontrollojnë vendin? Çka do të bëjë me të gjitha këto? Ai do të heqë dorë prej tërë kësaj; ai do të heqë dorë prej shokëve të tij, ai do të heqë dorë prej shoqërisë së tij, ai do të ndalet që mos të ketë më festa dhe vallëzime – e tërë kjo do të përfundoj. Nuk është lehtë për një person që thjeshtë tërë këtë ta shqelmoj në një anë dhe ti kthehet Allahut.

Periudha e rinis tuaj është periudha më e rëndësishme e jetës suaj. Më beso, vëllai im: Unë i kam parë disa që janë udhëzuar prej Allahut dhe që njihen me falje të rregullt të namazit dhe pagimit të zeqatit në kohën e moshuar, dhe njëri prej tyre më patë thënë mua: "Ndihem si të jem munafik, për arsye se nuk mund ta udhëheq firmën time përveç

se të merrem me kamat, pasi që kërkesa mujore nga ana ime i ka kaluar me qindra mija. Kur ngrihem për tu falur, unë ndiej dhimbje të brendshme, dhe nuk kam mundësi që ta largoj prej vetës atë. Në të njëjtën kohë, unë dëshiroj që ti kthehem Allahut." Pra, është vështirësi e madhe e cila është e lidhur me të kthyerit Allahut – të Fuqishmit dhe të Madhërishmit – në kohën e moshuar.

Më kujtohet kur e kishim zakon që të bënim tubime në Aman në të cilat merrnin pjesë ata me pozitë të lartë shoqërore, pronarët e firmave, elita, etj. Pra, njëri prej pjesëmarrësve më pyeti: "Çka mendon për njeriun i cili kurrë në jetën e tij nuk ka agjëruar, dhe është 40 apo 50 vjet i vjetër?" Pra, unë i thash: "Është një fetuah prej Hanefive se shlyerja për një vepër të llojit të veçantë e bënë shlyerjen e tërë asaj veprë që i ka kaluar. Pra, nëse njëri agjëron 2 muaj pandërprerë, kjo do ta shlyen tërë agjërimin që e ka pas borxh." Njëri prej pjesëmarrësve i cili ishte në vitet e 40-ta, dhe që kurrë nuk ishte falur e as që kishte agjëruar gjatë jetës së tij - e pëlqej shume këtë fetuah, dhe vendosi që ti pendohet Allahut. Pra, unë e mbajta këtë ligjëratë, dhe e humba kontaktin me ata për një kohë.

Më pastaj e vizitova shtëpinë në të cilën e kisha mbajtur ligjëratën dhe u befasova kur e gjeta në shtëpi personin që e kishte bërë pyetjen dhe më tha: "A nuk e din?" Pyeta: "Çka të dijë?" Ai tha: "Ka një kohë, që një person me famë e kishte dëgjuar fetuan tënde të cilën e ke cek, dhe të nesërmen, ai filloj të falet dhe të agjëroj, dhe ai ishte biznesmen. Ai kishte për të agjëruar në mes të korrikut, dhe familja e tij merakosej për gjendjen e tij, për arsye se ai e filloj agjërimin. Pra, ata shkuan që ta pyesin një dijetarë tjetër, dhe ai ju tha: "Nëse ai është penduar, ai duhet të agjëroj sado që të ketë mundësi." "Unë ju përgjigja: "Jo, nuk e kam ditur për këtë."

Ky person i cili ishte penduar më vonë më tha mua: "Njerëzit vinin tek unë në mesin e vapës në atë muaj. Dua të them, në këto 3 apo 4 ditë në korrik, kurrë nuk kishte qenë më nxehtë më parë në Aman," dhe ai ishte biznesmen i cili i kishte në pronësi 3 shitore; një në Aman, një në Husejnm dhe një në el-Vuabejdah. Ai vazhdoi: "Pra, njerëzit vinin tek unë për të marrë ujë prej frigoriferit tim ndërsa unë isha agjërueshëm. Gjatë tërë asaj dite, jargët e mija më shkonin si të ishin lëng-sos, dhe këtë lëngë e përdornim për ta shuar etjen, për arsye se e bënë atë (shuarjen e etjes) shumë shpejt. Në të vërtetë, është të agjëruarit e tij? Tani ai është serioz për çështjet e fes së tij! Shitoren për rroba të grave që e kishte pronë, ku gratë vinin për ti provuar rrobat. Ato i provonin mbi mbulojën e tyre, nen mbulojën, etj. Pra, ai ndjeu se ky lloj i punës nuk ishte në përputhshmëri me stilin e ri islamik të tij. Pra,

ai insistoj që shpejt ti jep fund biznesit të tij. Ai i pastroj 3 shitoret e tij, dhe erdh te unë me një sasi të madhe të këtyre rrobave, duke më thënë: "Ja. Ia jep këto të varfërve." Ai nuk dëshironte tjetër vetëm se ti vije fundi këtij biznesi i cili ishte atraktiv për gratë, dhe ai e ndryshoj biznesin e tij në shitjen e tepihëve. Ai tha: "Shitorja e tepihëve nuk i tërheq gratë."

Pas pak, e pyeta atë: "Si e gjen vetën në këtë pikë?" Ai u përgjigj: "Unë e kam pas zakon që të bëjë shitje të mallit ndërmjet 2000 dhe 3000 dinar të Jordanisë në ditë, që janë të barabarta me 6000 deri 7000 dollarë amerikan," dhe natyrisht, që rreth gjysma apo një e treta e tyre ishte fitim. "Sidoqoftë, unë kurrë nuk ndieja se jam i pasur. Tani, unë bëjë shitje sa një të dhjetën e kësaj shume, dhe ndiej se xhepat e mijë janë të mbushur me pasuri. Ndihem i bekuar."

Unë e dhashë këtë shembull për ta bërë të qartë faktin se pendimi në kohën e moshuar është një detyrë e vështirë dhe e lodhshme për ta ndërmarr. Mu ky person, pasi që u kujdes për agjërimitin e tij, ai iu kthye biznesit të tij. Pasi që e pastroi biznesin e tij, ai iu kthye familjes që ta kryen revolucionin për ta ndryshuar atë. Gruaja e tij nuk bartë rroba të gjata, dhe vajza e tij nuk veshte rroba të gjata – ata kishin jetuar një jetë moderne në Aman, dhe ai shumicën e jetës së tij e kishte jetuar në Gjermani. Përfundimisht, problemet shpërthyen ndërmjet tij dhe gruas së tij, dhe ai pati mundësi ta mund atë dhe ti vejë përpara disa zgjidhje: Ose jetë me mua dhe me islam, apo të largohesh prej meje dhe të kthehesh në shtëpinë e prindërve tuaj. Si them, ky person ishte insistues, dhe ky insistim është bërë me kokëfortësi. Sidoqoftë, kjo përpjekje për ndryshim i kushtoj atij shumë.

Dhe sa për ty, të gjitha punët janë në duart tuaja. Ti ke mundësi ta zgjedhësh gruan tënde, rrugën e jetës tënde, dhe punën tuaj e cila është në përputhshmëri me Sheriatin e Allahut dhe që e bënë të kënaqur Zotin tuaj. Pra, prej tani, formoj lidhjet tuaja në jetë në baza islame. Nëse e bënë këtë, ti nuk ke për tu ndeshur me ndonjë problem në të ardhmen. Pra, kur ta shfrytëzosh shansin e rinis tuaj, ti do të relaksohesh nesër gjatë viteve të pleqërisë. Duke shkuar moshë përpara, do të bëhet më e vështirë për ty që ta mësosh islamin, dhe do të bëhet edhe më e vështirë që ta zbatosh fenë islame. Për arsye të kësaj, Omeri kishte për të thënë: "Mëso, para se të jepet pozita në jetë." Ebd el-Melik bin Meruan është konsideruar njëri prej dijetarëve më të spikatur në Medinë: Ai e dinte Fikhun, Hadithin, dhe Arabishten. Emir esh-Shabi, i cili ka qenë i njohur për diturin e tij në Fikh dhe Hadith, ku nuk kishte mundësi të garonte me Ebd el-Melik bin

Meruanin, edhe përkundër faktit se ai gjithashtu ishte hafiz i Kuranit, Haditheve, dhe ishte zotërues i gjuhës arabe. Kur Meruani vdiq, lajmi erdhi se tani është koha që esh-Shabi ta merr sipër pozitën e udhëheqësisë. Pra, esh-Shabi e murr në dorë Musafin, dhe i tha atij: "Lamtumir!" Ai me lot dhe me intensitet u përshëndet me Musafin për lamtumir, se ai e dinte se udhëheqësia dhe problemet që erdhën me të do ta preokupojnë atë prej të studiuarit, leximit dhe të mësuarit përmendesh (të Kuranit).

Pra, vëllezërit e mijë:

Ju tani jeni në kulminacionin e jetës suaj! Kjo është periudha e përpjekjes, dhe kjo është periudha e adhurimit, dhe kjo është periudha e davetit, dhe kjo është periudha e të lëvizurit dhe aktivitetit! Pra, varet prej teje se a i kthehesh islamit, ta mësosh atë, ta zbatosh, dhe të bësh thirrje tek ai. Dituria, aksioni, dhe daveti. Nëse kjo shans të kalon ty, është një shans e artë që asnjëherë s'ka mundësi të përsëritet. Sa e bollëkshme është koha e lirë gjatë ditëve të universitetit, dhe sa të mrekullueshme janë ditët e universitetit për të ju kthyer Allahut, dhe sa të mrekullueshme janë ditët e universitetit për të bërë adhurim, dhe sa të mrekullueshme janë ditët e universitetit për tu bërë davet kolegëve dhe shokëve tuaj, ata që i njeh dhe ata që nuk i njeh!

{“E ti pra këshillo, se je vetëm përkujtues, Ti ndaj tyre nuk je mbizotërues!”}²⁵

“Shfrytëzoj pesë gjëra para pesë gjërave tjera: rinin tënde para pleqërisë tënde, shëndetin tënd para se të sëmuresh...”

Sot ti ke mundësi të qëndrosh në namaz, dhe nesër, ti nuk do të kesh mundësi të falesh përveç se ulur. Sot, ke mundësi të agjërosh, dhe nesër, do të sëmuresh dhe nuk do të kesh mundësi të agjërosh. I tillë është shëndeti për të cilin Allahu kërkon prej teje lëmosh për te. Taksa e shëndetit, apo sadakaja-lëmosha e shëndetit është ibadeti-adhurimi, i cili e pastron trupin, i pastron gjymtyrët, dhe i ruan ato prej shkatërrimit. Sa më shumë që të japësh prej tij, aq më shumë do të shtohet dobia, dhe shëndeti nuk zvogëlohet me shtim të ibadetit. Përkundrazi, ai shtohet dhe përkryhet:

{“...kërkoni falje prej Zotit tuaj dhe kthejuni Atij, Ai ju lëshon shi me bollëk, dhe fuqisë suaj i shton fuqi...”}²⁶

---

²⁵ Gashije; 21-21

²⁶ Hud

Pra, fuqia shtohet me pendim dhe nenshtrueshmëri Allahut, të Lavdishmit. Kjo është e natyrshme, pasi që adhurimi e qetëson trupin dhe nervat, dhe kjo më tutje e ndërton trupin.

Një afganistanez më tha mua se babai i tij i kishte 120 vjet, dhe asnjë dhëmbë nuk i kishte ra deri më sot! Ai i fal pesë kohët e namazit në xhami, e veçanërisht sabahun dhe jacin. Një ruajtje e tillë e trupit në këtë mënyrë mund të jetë vetëm si rezultat i ruajtjes të Allahut²⁷: "...ti kushtosh vëmendjen Allahut, dhe Ai do të kujdeset për ty..."²⁸ Pra, adhurimi është ai i cili e ruan trupin, dhe përderisa lidhja me Allahun është e mirë, do ta ruan trupin: "...ti kushtosh vëmendjen Allahut, dhe Ai do të kujdeset për ty..."

"Shfrytëzoj pesë gjëra para pesë gjërave tjera: rinin tënde para pleqërisë tënde, shëndetin tënd para se të sëmuresh, pasurin tënde para varfërisë,..." sepse, siç ka thënë Ali bin Ebi Talibi: "Unë jam i habitur me njeriun koprrac i cili ik prej pasurisë të cilën e ka kërkuar, dhe e kërkon varfrin prej të cilës ka ikur."

Ai jeton jetë të njeriut të varfër në këtë botë, dhe ai në botën tjetër do të merret në pyetje si person i pasur. Ai e ruan këtë pasuri për ti blejë djalit të tij alkool me të, apo veturë, apo t`ia lehtësoj atij për ti ndjekur vajzat, dhe përfundimisht do të shtypet nën çekiçin e hekurit të Munkirit dhe Nekirit, engjëjt e dënimit në varr. Dhe engjëjt të cilët e pasojnë Malikun në xhehnen do ta marrin atë në pyetje për çdo copë të pasurisë që kurdoherë që e ka poseduar!

Është një ndodhi e cila, edhe pse është thjeshtë simbolike, është shumë prekëse. Ndodhia është se një njeri i pasur kishte vdekur, dhe fëmijët e tij thanë: "Ne dëshirojmë që njëri ti bëjë shoqëri babait tonë në varrë për një natë." Kështu ata i gropuan dy gropave, dhe e lidhën njëri me tjetrin. Në njërin prej gropave, ata e vendosen babanë e tyre, dhe ata

---

²⁷ Ibn Rexheb el-hanbeliu ka thënë: "Kush është i kujdesshëm ndaj Allahut kur është ri dhe i fuqishëm, Allahu do të kujdeset për te kur ai të plakët dhe është dobësuar, dhe do ta bekon atë me dëgjim, shikim, fuqi, dhe intelekt të mirë. Një dijetarë i cili kishte jetuar më shumë se 100 vite dhe kishte gëzuar fuqi dhe mendje të mirë, kërcej një ditë në një mënyrë gjallëruese, dhe e kanë pyetur për atë. Ai tha: "E kam ruajtur këtë trup fizik prej mëkateve kur isha i ri, dhe Allahu ma ka ruajtur atë kur tani jam i moshuar." Gjithashtu vlen e kundërta. Njëri prej selefëve e pa një plak duke lypur prej njerëzve, dhe tha: "Ky është një njeri i dobët i cili e ka injoruar Allahun kur ka qenë i ri. Pra, Allahu po e injoron atë tani kur është plakur." (Xhami el-Ulum uel-Hikam; 1/186)

²⁸ Pjesë e një hadithi të gjatë transmetuar prej Ibn Abasit, dhe i raportuar prej et-Tirmidhiut (2516), dhe el-Albani e ka deklaruar sahih në Dhilal el-Xheneh (316-318), njashu edhe në të kontrolluarit e tij të Mishkat el-Masabih (5302)

e lan gropën tjetër të zbrazët. Pastaj ata e kërkuan dikën që është trim që të shtrihet pran kufomës së tij. Kështu, ata përfundimisht e gjetën një shërbëtorë, dhe i than atij: "Ne do ti japim 1000 dinar nëse ti e kalon një natë pran babait tonë." Ai u përgjigj: "Unë do ti marr parat, dhe nëse vdes, fëmijët e mijë do të jetojnë prej tyre. Nëse jetoj, do ta filloj një biznes me to." Engjëjt e dënimit zbritën, duke thënë: "Këta janë dy njerëz. Njëri prej tyre është i gjallë, dhe tjetri është i vdekur. Njëri do ta kalon një natë këtu, dhe tjetri është me ne përherë. Pasi që ky person do të shkoj nesër, le të fillojmë që ta marrim në pyetje atë." Kështu, e pyetën atë: "Kush jeni ju?"

Ai u përgjigj: "Emri im është kështu dhe kështu."

"Si furnizohesh për jetë?"

"Unë jam një rob që bartë gjëra për njerëzit."

"Ti bart gjëra për njerëzit? Çka përdorë për ti bartë këto gjëra?"

"Unë e përdori një fije të litarit."

"A ishte i sigurt se kjo fije e litarit ishte e pastër, dhe se nuk ka qenë e ndytë? Dhe si i fitove 10 shilingët me të cilët e ke blerë litarin?"

"Kam punuar për këtë dhe këtë person."

"A ishte i sigurt se pasuria e tij ishte fituar në mënyrë hallall, dhe jo prej haramit?"

Sidoqoftë, ata vazhduan që ta marrin në pyetje atë për litarin dhe për punën e tij prej perëndimit të diellit deri të nesërmen në agim, pasi që ai doli prej varrit. Pra, i erdhën fëmijët e njeriut të vdekur, dhe e pyetën se çka kishte ndodhur. Ai iu përgjigj: "Babai juaj nuk do të pushoj së dënuari deri në ditën e ringjalljes." Ata e pyetën atë: "Pse?" Ai iu përgjigj: "Për arsye se unë e posedoja vetëm këtë copë të litarit me të cilin barti gjëra me të, dhe engjëjt e shpenzuan tërë natën duke më marrë në pyetje për te, ku e kam marrë atë, ku shkova me të, etj.

Pra, si do të jetë për babanë tuaj, i cili i ka poseduar të gjitha këto kopshte, pallate, dhe ndërtesa? Kur do të merr fund marrja në pyetje e tij prej tyre?"

Në të vërtetë, kjo është thjeshtë një ndodhi simbolike. Sidoqoftë, ajo bartë një domethënie të thellë dhe shkak për të menduar.

Marrja në pyetje është e madhe. Të merresh në pyetje prej Allahut është e rëndë. Çështja nuk është e lehtë. Pra, prej tani përgatite furnizimin tënd të duhur, dhe bëhu gati për llogarinë me Zotin tënd, dhe ta dish se nesër, ti ke për të qëndruar ndërmjet Duarve të Allahut, dhe do të merresh në pyetje për çdo vepër tënden:

{ "...E ata që bënë zullum do ta kuptojnë se ç'përfundim i shkojnë (ç'dënim të ashpër ose ç'vend në xhehennem do t'i nënshtrohen)."}²⁹

Pra, vëllezërit e mi:

Ka disa herë që të kam thënë se ti tani je në kulminacionë të jetës tuaj, dhe se duhet ti kthehesh islamit me dituri, vepra dhe përhapje! Është lehtë për ty që të mësosh, të veprosh, dhe ti mësosh të tjerët. Nëse këtë nuk e bënë brenda periudhës tënde, ti e ke lëshuar një shans që të kaloj ty e cila kurrë më nuk do të paraqitet. Koha e lirë nuk është e zëvendësueshme! Ka mundësi që ti më asnjëherë mos ta përjetosh një fazë në të cilën do ta kesh këtë sasi të kohës së lirë, pra shfrytëzoje këtë! Ke kujdes nga shpresat e vazhdueshme dhe nga të pasuarit e epshit tënd! Shpresat e vazhdueshme e humbin kohën tënde, dhe pasimi i epshit tënd ta korrupton zemrën, dhe të këshilloj që ta lexosh Kuranin Famëlartë çdo ditë! Unë të këshilloj që së paku ta lexosh gjysmë xhuzi në ditë, në mënyrë që ta përfundosh së lexuari tërë Kuranin çdo 2 muaj, së paku.

Unë gjithashtu të këshilloj që të jesh i përhershëm me përkujtim (dhikër) dhe lutjet e mëngjesit dhe mbrëmjes. Ti thuash ato pas namazit të sabahut, dhe ta falësh namazin e sabahut dhe të jaci në xhami: **"Ai i cili e fal jacin me xhemat është sikurse të ishte falur gjysmën e natës, dhe ai i cili e fal namazin e sabahut me xhemat është sikurse të ishte falur tërë natën."**³⁰ Njashtu, është një hadith i transmetuar prej et-Tirmidhiut: **"Kushdo që e fal namazin e sabahut me xhemat, dhe ulet dhe e kujton Allahun derisa të lind dielli, pastaj i fal dy reqate të namazit të Duhas, e ka shpërblimin e plot të Haxhit dhe të Umres, e ka shpërblimin**

e plot të Haxhit dhe të Umres, e ka shpërblimin e plot të Haxhit dhe të Umres.”³¹

---

²⁹ esh-Shuara; 227³⁰ Muslimi (656) dhe et-Tirmidhiu (221)³¹ et-Tirmidhiu (586), dhe el-Albani e ka deklaruar atë hasen në et-talik er-Ragib (1/164-165)

Pra, fale sabahun në xhami, lexo pak Kuran më pastaj, kërko falje prej Allahut deri në lindje të Diellit, fali dy reqate të namazit të Duhas, pastaj shko në universitetin tënd. Përgatiti shënimet e orëve të mësimi tuaj ditë pas dite, dhe mos e le anash asnjë prej tyre. Ke kujdes nga shpresat e pafunda, të cilat rezultojnë në humbjen e kohës tënde. Çdo gjë përgatite ditë më ditë. Ti ke për tu marr në pyetje për çdo sekondë të jetës tënde, pasi që Ditën e Ringjalljes, çdo frymëmarrje që e ke marr do të qaj vrullshëm prej pikëllimit dhe keqardhjes. Pra, namazin e sabahut, leximin e Kuranit, istigfarin, namazin me xhemat, agjërimin e dy ditëve të çdo jave, të kesh shokë të mirë dhe të devotshëm në shkollë – kërko shokë të mirë, dhe të singertë të cilët të ndihmojnë që ta përmbushësh davetin e Allahut, Islamin³²: **“...se ta udhëzoj Allahu një njeri përmes teje është më mirë për ty se sa lloji më mirë i deveve,”**³³ dhe ti je përgjegjës para Allahut për përhapjen e fes së Tij, pasi që Allahu të ka bërë musliman dhe të ka bërë prej popullit më të mirë kurdoherë që i ka arritur njerëzimit, për arsye se:

{“... të urdhëroni për mirë, të ndaloni nga veprat e këqija dhe të besoni në All-llahun...”}³⁴

---

³² Ibn Xhamah ka thënë: “Studentët e dijes nuk duhet të përzihen, përveç se me ata që përfitojnë prej tij, apo që ai vetë përfitonë prej atyre. Dhe nëse i ofrohet shoqëri prej atij i cili ia humb kohën, nuk do ti sjelle dobi atij, as që do të përfitoj prej tij, dhe nuk do ta ndihmoj atë në arritjen e qëllimeve të tij, ai në mënyrë të but duhet ti jep fund atij shoqërimi që në fillim, para se të zhvillohet në diç më të thellë, pasi që nëse diç rrënjëzohet, bëhet e vështirë që të ndryshohet. Është një thënie e cila shpesh përdoret prej Fukahave: Të refuzosh diç është më lehtë se sa të largosh diç. Nëse ai dëshiron ta shoqëroj dikën, le të jetë ai një person i drejtë, fetarë, i devotshëm, i kujdesshëm, inteligjent, plot dobi, të ketë pak të këqija, i mirë në pajtim, i cili rrallë herë kundërshtohet, që ta përkujtojë atë nëse harron, të bashkëpunoj me të kur ti përkujtohet atij, i plotë - ndihmueshëm kur të kesh nevojë,

dhe i cili të qetëson kur të jesh në brenga.” (shiko Tedhkirat es-sami uel-Mutekallim; f. 83)

³³ el-Buhariu (4210)

³⁴ Ali Imran; 110